

El Solsonès homenatja les víctimes del nazisme amb la col·locació de les llambordes Stolpersteine

Els actes commemoratius es faran de l'1 al 4 d'abril als llocs on van viure els deportats

El Consell Comarcal del Solsonès, en col·laboració amb el Memorial Democràtic i amb els ajuntaments de Guixers, Lladurs, Navès, Odèn, Sant Llorenç de Morunys i Solsona, organitza la **col·locació de les llambordes Stolpersteine en homenatge als deportats solsonins als camps nazis**. Aquests actes tindran lloc de l'1 al 4 d'abril a diferents localitats amb la participació d'institucions, els instituts Arrels, Francesc Ribalta, Vall de Lord, les escoles d'Aiguadora i de Lladurs i entitats del territori.

La inauguració del projecte es farà el dimarts primer d'abril a Solsona, a dos quarts de dotze del matí, davant l'Ajuntament. L'acte s'obrirà amb parlaments institucionals, la lectura d'un manifest i una projecció audiovisual.

Tot seguit, es col·locaran davant l'ajuntament les primeres llambordes en memòria dels solsonins **Lluís Fornell Call, Miquel Jordana Tarque i Francesc Orriols Cots**, dels quals es desconeix l'adreça on van viure, i es farà una ofrena amb clavells blancs. A continuació, es recorreran altres punts de la ciutat per col·locar-hi les Stolpersteine en record de **Pere Mosella Besora** (carrer de l'Hospital Vell, 1), **Josep Nosàs Augé** (plaça de Sant Joan, 4) i **Pedro Frutos Otón** (carrer de Sant Roc, 2) amb l'acompanyament musical d'alumnes de secundària de la ciutat.

Aquest acte de memòria històrica tindrà continuïtat, durant la primera setmana d'abril, a diferents municipis:

- Dimecres 2 d'abril: Lladurs (10.30 h) i Odèn (12.30 h)
Lladurs: Pere Muntada Villaró
Odèn: Josep Riba Orrit
- Dijous 3 d'abril: Navès (10 h) i Guixers (12 h) Navès:
Miquel Call Plana
Guixers: Agustí Costa Cardona
- Divendres 4 d'abril: Sant Llorenç de Morunys (12 h)
Sant Llorenç de Morunys: Pedro Hidalgo Pérez

Cada acte inclourà parlaments, la lectura d'un manifest, una activitat pedagògica amb alumnat del municipi, un actuació musical i la col·locació de les peces Stolpersteine amb l'ofrena d'un clavell blanc.

'L'estació', la pau sobre l'escenari

Aquesta iniciativa es complementa artísticament amb l'espectacle *L'estació*, un muntatge de Joma sobre la pau inspirat en el conte homònim de Mercè Rodoreda. Es representarà el primer d'abril a les set del vespre al teatre comarcal de Solsona i el dia 3 d'abril al teatre de Sant Llorenç de Morunys. Les entrades, que seran gratuïtes, es podran reservar a través de la plataforma Entradessolsones.com.

Un projecte pedagògic

Per a fomentar els valors i el coneixement de la història entre les generacions joves, diversos centres educatius han dut a terme un projecte pedagògic centrat en el fenomen dels deportats, el nazisme, la guerra i la pau. L'Escola Arrels Secundària ha aprofundit en les biografies de les víctimes i ha enregistrat un programa de ràdio a Solsona FM. L'alumnat de l'Institut Francesc Ribalta, per la seva banda, ha creat un audiovisual de cada deportat, que es podran veure mitjançant codis QR en plaques que s'ubicaran als indrets de les llambordes commemoratives, i ha fet una entrevista a Jordi Guixé, de l'Observatori Europeu de Memòries (EUROM) de la Fundació Solidaritat UB. L'Institut Escola Vall de Lord ha realitzat un treball d'investigació sobre les vides dels dos deportats originaris de la Vall de Lord. Així mateix, les escoles de Lladurs i l'Aiguadora han treballat al voltant del concepte de la pau.

El projecte de col·locació d'aquestes llambordes commemoratives al Solsonès culmina la identificació de les 12 persones nascudes a la comarca que foren deportades als camps de concentració nazis com a conseqüència de l'exili i de la Guerra Civil. El seu objectiu és mantenir viva la memòria històrica i homenatjar les víctimes solsonines del nazisme, tot reforçant la conscienciació sobre els valors democràtics i els drets humans. És una iniciativa impulsada i executada pel Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya, l'Observatori Europeu de Memòries (Eurom), el Consell Comarcal del Solsonès, el Centre d'Estudis Lacetans i els ajuntaments de cada municipi.

Stolpersteine, que duu la firma de l'artista alemany Gunter Demnig (Berlín, 1947), es considera el projecte de memòria descentralitzat més vast del món. Són peces daurades que volen fer aturar els vianants perquè llegeixin el nom de cada persona homenatjada, quins anys va viure, on va néixer i on va ser deportada. Les llambordes es fabriquen artesanalment a Alemanya en un gest de respecte i humanitat.

Solsona, 18 de març de 2025